

Workshop

Composteren in de samentuin

Jos Goris – Praktijkbegeleider samentuin / compostmeester
Frank Petit-Jean - Velt medewerker

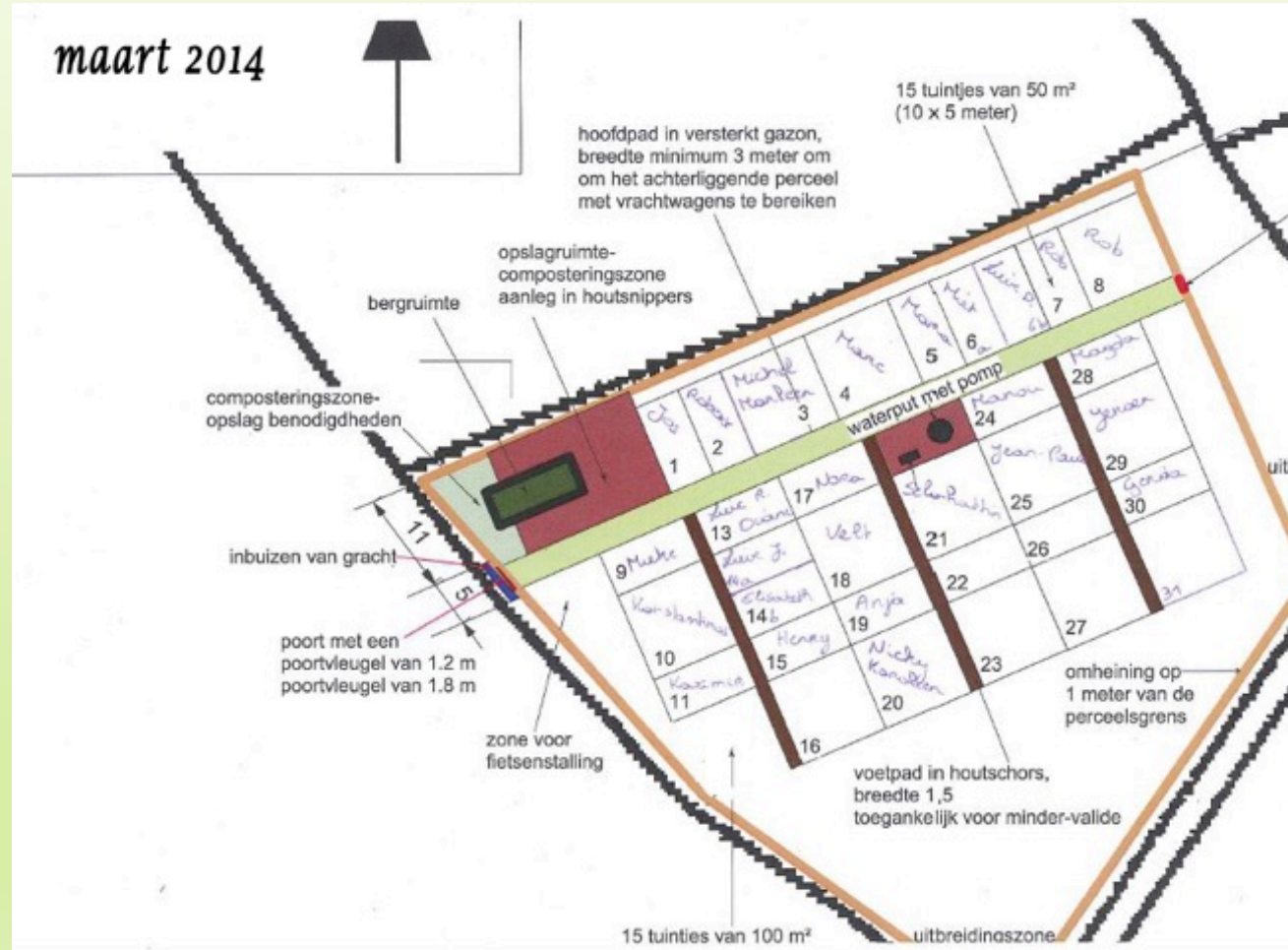
Inleiding

Voorstelling samentuin “de Motten”

Samentuin “De Motten”

- ▶ Gestart in 2014.
- ▶ Initiatief van stad Beringen in samenwerking met:
 - ▶ Limburg.net
 - ▶ Velt (begeleiding)
 - ▶ Gesubsidieerd door Vlaamse overheid en Europese gemeenschap.
- ▶ 30 tuintjes (15 aan 50m² en 15 aan 100m²) waarvan 27 bezet.
- ▶ Samenwerkdagen: 1 halve dag per 2 weken van maart tot oktober.

Samentuin “De Motten” (vervolg)

Samentuin “De Motten” (vervolg)

Februari
2014

Samentuin “De Motten” (vervolg)

Maart
2014

Samentuin “De Motten” (vervolg)

Augustus
2014

1. Benodigdheden

1.1 N: Stikstof = Groen materiaal

► Groenteresten

► (On)Kruiden

Problemen met groen materiaal

► Te groot -> Verkleinen:

- Snoeischaar
- Mes
- Kapblok, bijltje
- Spade

► Te Nat -> Bruin materiaal toevoegen:

- (zie punt 2)

Problemen met groen materiaal (vervolg)

► Te veel:

- Groenteresten niet alles laten samenkomen
- Teveel (on)kruid kan in lagen verwerkt worden.

► Zand:

- Laten drogen en afschudden
- Afspuiten/Spoelen in een ton water

1.2 C: Koolstof= Bruin materiaal

- Snipperhout

- Bruine bladeren

- Stro

1.3 O₂: Zuurstof

- Lucht (beluchten)

1.4 H₂O: water

- Toevoegen tijdens omzetting

2. Welke vormen

2.1. Composthoop

Ideaal voor een centrale compostplaats.

Voordelen:

- ▶ Beter onder controle te houden.
- ▶ Betere temperatuur te halen
- ▶ Gemakkelijk om te zetten

Nadelen:

- ▶ Moet in een samenwerkdag gebeuren
- ▶ Bijna altijd dezelfde die het werk doen!

2.2. Compostbak per tuintje

Voordelen:

- ▶ Elke tuineigenaar is zelf verantwoordelijk.

Nadelen:

- ▶ Moeilijk onder controle te houden.
- ▶ Wordt er slordig en niet verkleind ingegooid,
- ▶ Eenzijdig materiaal (enkel groen: te nat -> geur)
- ▶ Minder goede temperatuur.
- ▶ Wat met het gezamenlijk groen onderhoud?

2.2. Compostbak per tuintje (vervolg)

3. Opstarten compostering

Broeifase (schimmels, bacteriën)

3.0. Verzamelen materiaal

Ervaring samentuin “De Motten” Beringen:
Groen materiaal blijft op de individuele tuintjes tot
samenwerkdag composteren onder begeleiding.

Centrale verzamelplaats resulteert
meestal in slechte voorbehandeling:

- niet verkleind,
- zand,
- te eenzijdig,
- slechte menging.

3.1. Composthoop: Mengen (C & N)

Groen materiaal voldoende verkleind en geen zand.

- ▶ Verkleinen
 - ▶ kappen
 - ▶ hakselen
 - ▶ Knippen
- ▶ Ontzanden
 - ▶ Ter plekke laten drogen bij warm weer
 - ▶ Afspoelen met water (ton)

Groen materiaal voldoende verkleind en geen zand.

3.1. Composthoop: Mengen (C & N)

Bruin materiaal (hakselhout)

- ▶ Zelf hakselen indien materiaal voorradig
- ▶ In Limburg gratis geleverd via [limburg.net](http:// limburg.net)
- ▶ Andere provincies?

Verhouding Bruin/Groen = 1/1 -> 1/2

Verhouding is afhankelijk van de grootte van het bruin materiaal.

3.1. Composthoop: Mengen (C & N)

Mengen en omzetten:

- ▶ met de riek mengen (er bestaan professionele compost mengtoestellen)
- Temperatuur ↗ 65° C (na 3 à 5 dagen)

3.1. Composthoop: Mengen (C & N)

Mengen en omzetten: (vervolg)

- Omzetten:
Bij 70° C of meer (verbranding voorkomen).
Om de 14 dagen bij gebrek aan temp. Meting.

3.1. Composthoop: Mengen (C & N)

Problemen (Indien de hoop niet verkleint na enkele dagen is er iets mis):

- ▶ Te droog (meestal geen temp stijging) $\Rightarrow$ omzetten en nat maken.
- ▶ Te nat - anaerobe werking (rotting/geurhinder) $\Rightarrow$ bruin materiaal bijvoegen en omzetten.

3.2. Composthoop: Lagen (C & N)

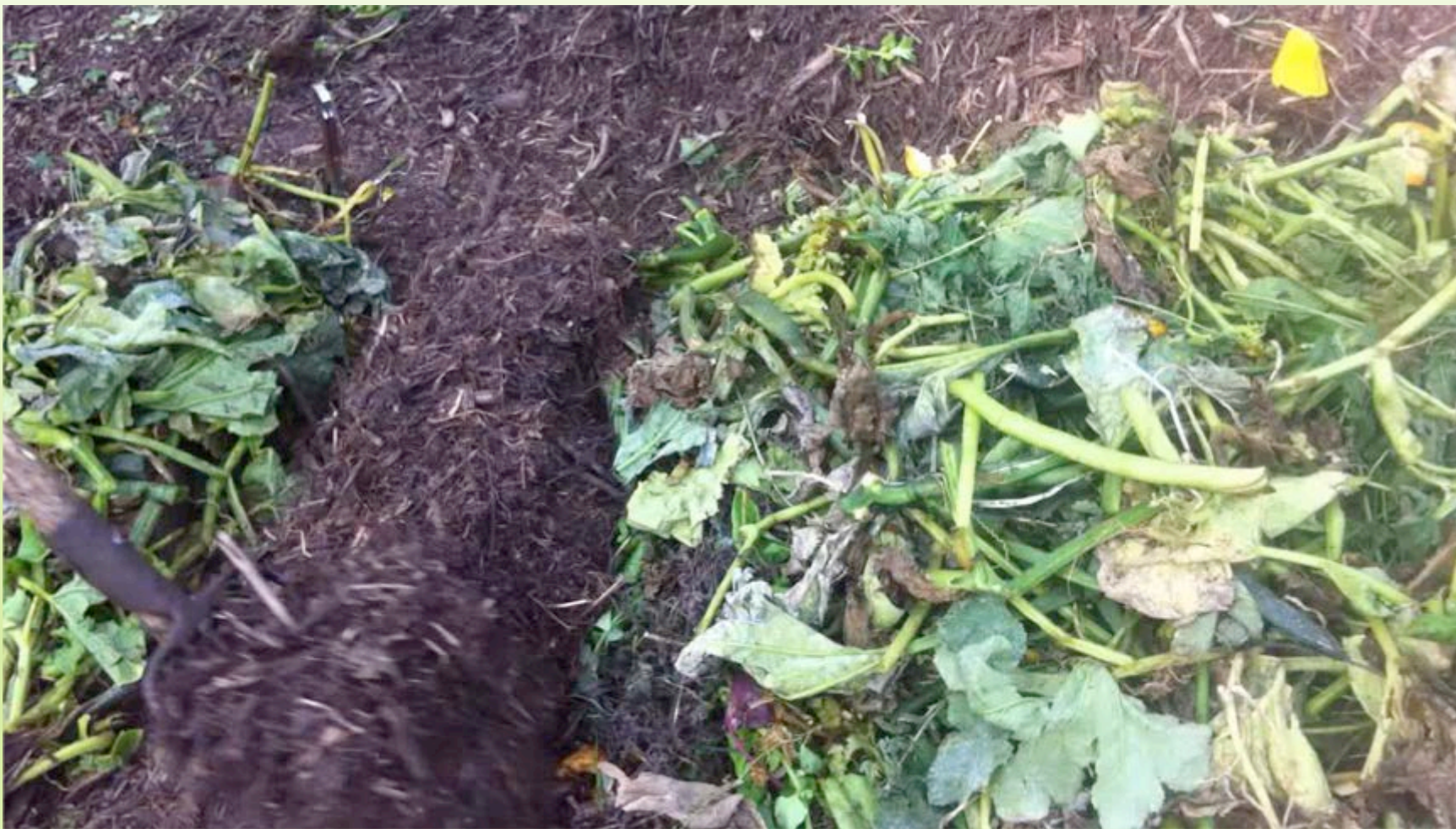
Wanneer gebruiken?

Bij een overmaat aan groen materiaal dat niet kan verkleind worden wel vrij van zand (meestal gemaaid materiaal).

Opbouw van de lagen:

- ▶ Onderste laag 15 cm snipperhout 2 à 2,4 m breed.
- ▶ Verder afwisselend groene en bruine lagen van 10 cm
- ▶ Laatste laag 15 cm snipperhout
- ▶ Tot +/- 1.70m ⇒ hoger mag maar is niet erg praktisch.

3.2. Composthoop: Lagen (C & N)

3.2. Composthoop: Lagen (C & N)

Omzetten:

- ▶ 1ste omzetting binnen de 10 dagen.
- ▶ Vanaf de 2de omzetting kan er groen materiaal toegevoegd worden, bovenste laag moet snipperhout blijven.

Verder blijft de behandeling gelijk aan het mengsysteem.

3.3. Compostbak: Mengen

Enkel de mengmethode (te klein volume voor lagen)
Zie 3.1 compost hoop.

4. Verdere compostering

Werk voor insecten

4.1. controle

Bij temp. daling (na 2 à 3 maanden) controleren of de insecten komen.

(compostworm, pissebed, springstaartjes, duizendpoot, miljoenpoot, neushoornkever enz...)

4.1. controle

Afhankelijk van aanwezigheid van O_2 en vocht kan omzetten verminderd worden tot 1 keer per 5 à 6 weken (gun de beestjes wat rust).

4.2. Eindfase

Wanneer de beestjes verdwijnen is de compost klaar.

Alvorens te gebruiken de grote niet verteerde snippers uitzeven (kunnen hergebruikt worden)

4.2. Eindfase (Vervolg)

Jos Goris: praktijkbegeleider/compostmeester

Klaar!

5. Illustratie

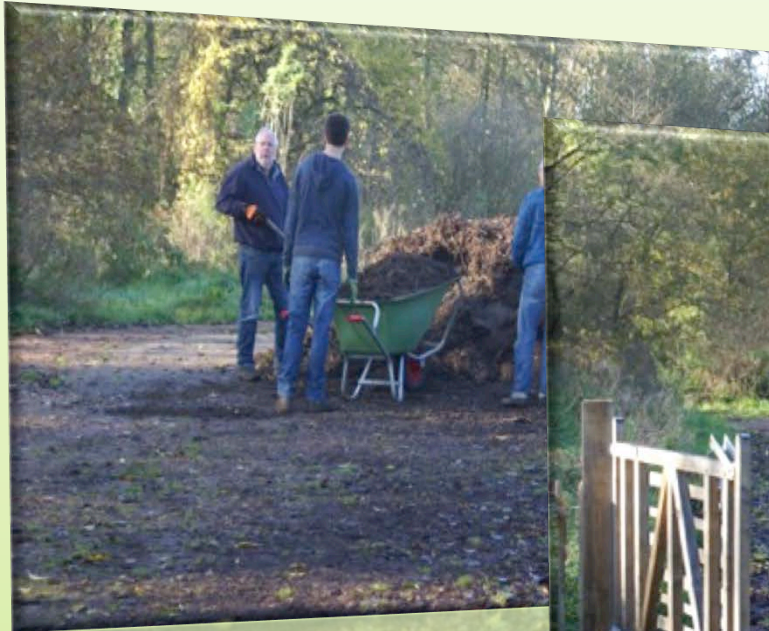
Composteren in samentuin “De Motten”

Composthoop in lagen

Verzamelen groen materiaal.

Aanvoer Bruin materiaal.

Aanbrengen materiaal, opbouw lagen

Omzetten, bevochtigen.

Jos Goris: praktijkbegeleider/compostmeester

31/01/2015

39

Inwerken extra groen materiaal

Jos Goris: praktijkbegeleider/compostmeester

31/01/2015

40

Laat nu de beestjes maar werken

Jos Gons, praktijkbegeleider/compostmeester

31/01/2015

41

Composteerhoek met (tijdelijke) berging

Jos Goris: praktijkbegeleider/compostmeester

31/01/2015

42

Vragen

